

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ തൃതീയസ്കന്ധേ സപ്തവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ സപ്തവിംശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പ്രകൃതിസ്ഥോഽപി പുരുഷോ

നാജ്യതേ പ്രാകൃതൈർഗുണൈഃ |

അവികാരാദകർതൃത്വാൻ -

നിർഗുണത്വാജ്ജലാർകവത് ॥ 1 ॥

സ ഏഷ യർഹി പ്രകൃതൈർഗുണേഷ്ചഭിവിഷജ്ജതേ |

അഹക്രിയാവിമുഢാത്മാ കർതാസ്തമീത്യഭിമന്യതേ ॥ 2 ॥

തേന സംസാരപദവീമവശോഭ്യേത്യനിർവൃതഃ |

പ്രാസംഗികൈഃ കർമ്മദോഷൈഃ സദസന്മിശ്രയോനിഷു ॥ 3 ॥

അർഥേ ഹൃവിദ്യമാനേഽപി സംസൃതിർന നിവർത്തതേ |

ധ്യായതോ വിഷയാനസ്യ സ്വപ്നേനർമാഗമോ യഥാ ॥ 4 ॥

അത ഏവ ശന്നൈശ്ചിത്തം പ്രസക്തമസതാം പഥി |

ഭക്തിയോഗേന തീവ്രേണ വിരക്ത്യാ ച നയേദ്യശം ॥ 5 ॥

യമാദിഭിർയോഗപഥൈരഭ്യസൻ ശ്രദ്ധയാൻവിതഃ |

മയി ഭാവേന സത്യേന മത്കമാശ്രവണേന ച ॥ 6 ॥

സർവഭൂതസമത്വേന നിർവൈരേണാപ്രസംഗതഃ |
ബ്രഹ്മചര്യേണ മൗനേന സ്വധർമേണ ബലീയസാ || 7 ||

യദൃച്ഛയോപലബ്ധേന സന്തുഷ്ടോ മിതഭുങ്ങ് മുനിഃ |
വിവികൃതശരണഃ ശാന്തോ മൈത്രഃ കരുണ ആത്മവാൻ || 8 ||

സാനുബന്ധേ ച ദേഹേസ്ഥിന്നകുർവന്നസദാഗ്രഹം |
ജ്ഞാനേന ദൃഷ്ടതത്തേന പ്രകൃതേഃ പുരുഷസ്യ ച || 9 ||

നിവൃത്തബുദ്ധ്യവസ്ഥാനോ ദുരീഭൂതാൻയദർശനഃ |
ഉപലഭ്യാത്മനാസ്ത്ഥാനം ചക്ഷുഷേവാർകമാത്മദൃക് || 10 ||

മുക്തലിംഗം സദാഭാസമസതി പ്രതിപദ്യതേ |
സതോ ബന്ധുമസച്ചക്ഷുഃ സർവാനുസ്മൃതമദ്വയം || 11 ||

യഥാ ജലസ്ഥ ആഭാസഃ സ്ഥലസ്ഥേനാവദൃശ്യതേ |
സ്വാഭാസേന തഥാ സൂര്യോ ജലസ്ഥേന ദിവി സ്ഥിതഃ || 12 ||

ഏവം ത്രിവൃദഹങ്കാരോ ഭൂതേന്ദ്രിയമനോമയൈഃ |
സ്വാഭാസൈർലക്ഷിതോന്യേന സദാഭാസേന സത്യദൃക് || 13 ||

ഭൂതസൂക്ഷ്മേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധ്യാദിഷ്ടിഹ നിദ്രയാ |
ലീനേഷ്യസതി യസ്തത്ര വിനിദ്രോ നിരഹങ്കരിയഃ || 14 ||

മന്യമാനസ്തദാസ്ത്ഥാനമനഷ്ടോ നഷ്ടവൻമൃഷാ |
നഷ്ടേഹങ്കരണേ ദ്രഷ്ടാ നഷ്ടവിത്ത ഇവാതുരഃ || 15 ||

ഏവം പ്രത്യവമൃശ്യാസാവാത്മാനം പ്രതിപദ്യതേ |
സാഹങ്കാരസ്യ ദ്രവ്യസ്യ യോവസ്ഥാനമനുഗ്രഹഃ || 16 ||

ദേവഹൂതിരുവാച

പുരുഷം പ്രകൃതിർബ്രഹ്മന്ന വിമുഞ്ചതി കർഹിച്ചിത് |
അന്യോന്യാപാശ്രയത്യാച നിത്യത്യാദനയോഃ പ്രഭോ || 17 ||

യഥാ ഗന്ധസ്യ ഭൂമേശ്ച ന ഭാവോ വ്യതിരേകതഃ |
അപാം രസസ്യ ച യഥാ തഥാ ബുദ്ധേഃ പരസ്യ ച || 18 ||

അകർതൃഃ കർമ്മബന്ധോഽയം പുരുഷസ്യ യദാശ്രയഃ |
ഗുണേഷു സത്സു പ്രകൃതേഃ കൈവൽയം തേഷ്ചതഃ കഥം || 19 ||

കൃചിത് തത്ത്വാവമർശേന നിവൃത്തം ഭയമുൽബണം |
അനിവൃത്തനിമിത്തത്വാത്പുനഃ പ്രത്യവതിഷ്ഠതേ || 20 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അനിമിത്തനിമിത്തേന സ്വധർമ്മേണാമലാത്മനാ |
തീവ്രയാ മയി ഭക്ത്യാ ച ശ്രുതസംഭൃതയാ ചിരം || 21 ||

ജ്ഞാനേന ദൃഷ്ടതത്തേന വൈരാഗ്യേണ ബലീയസാ |
തപോയുക്തേന യോഗേന തീവ്രേണാത്മസമാധിനാ || 22 ||

പ്രകൃതിഃ പുരുഷസ്യേഹ ദഹ്യമാനാ ത്വഹർനിശം |
തിരോഭവിത്രീ ശനൈകൈരഗ്നേര്യോനിരിവാരണിഃ || 23 ||

ഭുക്തഭോഗാ പരിത്യക്താ ദൃഷ്ടദോഷാ ച നിത്യശഃ |
നേശ്വരസ്യാശുഭം ധത്തേ സ്വേ മഹിമ്നി സ്ഥിതസ്യ ച || 24 ||

യഥാ ഹൃപ്രതിബുദ്ധസ്യ പ്രസ്യാപോ ബഹുനർഥഭൃത് |
സ ഏവ പ്രതിബുദ്ധസ്യ ന വൈ മോഹായ കൽപതേ || 25 ||

ഏവം വിദിതതത്ത്വസ്യ പ്രകൃതിർമയി മാനസം |
യുഞ്ജതോ നാപകുരുത ആത്മാരാമസ്യ കർഹിച്ചിത് || 26 ||

യദൈവമധ്യാത്മരതഃ കാലേന ബഹുജന്മനാ |
സർവത്ര ജാതവൈരാഗ്യ ആബ്രഹ്മഭുവനാൻമുനിഃ || 27 ||

മദ്ഭക്തഃ പ്രതിബുദ്ധാർഥോ മത്പ്രസാദേന ഭൂയസാ |
നിഃശ്രേയസം സ്വസംസ്ഥാനം കൈവൽയാഖ്യം മദാശ്രയം || 28 ||

പ്രാപ്നോതീഹാഞ്ജസാ ധീരഃ സ്വദൃശാച്ഛിന്നസംശയഃ |
യദ്ഗത്വാ ന നിവർത്തേത യോഗീ ലിംഗാദ്വിനിർഗമേ || 29 ||

യദാ ന യോഗോപചിതാസു ചേതോ
മായാസു സിദ്ധസ്യ വിഷജ്ജന്മേന്ദ്രിയാ |
അനന്തയഹേതുഷ്വഥ മേ ഗതിഃ സ്യാദ്
ആത്യന്തികീ യത്ര ന മൃത്യുഹാസഃ || 30 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ കാപിലേയോപാഖ്യാനേ സപ്തവിംശോധ്യായഃ ||